

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē uttarakāṇḍē

॥ pañcaṣaṣṭitamah sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ pañcaśaṣṭitamah sargaḥ ॥

vālmīkinā śatrughnaṃ prati saudāsasya kalmāṣapādasya
kathāyāḥ śrāvaṇam

prasthāpya ca balaṃ sarvaṃ
māsamātrōṣitaḥ pathi |
ēka ēvāśu śatrughnō
jagāma tvaritaṃ tadā ॥ 7.65.1 ॥

dvirātramantarē śūra
uṣya rāghavanandanaḥ |
vālmīkērāśramaṃ puṇya -
magacchad vāsamuttamam ॥ 7.65.2 ॥

sō'bhivādya mahātmānaṃ
vālmīki munisattamam |
kṛtāñjalirathō bhūtvā
vākyamētaduvāca ha ॥ 7.65.3 ॥

bhagavan vastumicchāmi
gurōḥ kṛtyādhāgataḥ |

śvaḥ prabhātē gamiṣyāmi
praticī vāruṇī diśam || 7.65.4 ||

śatrughnasya vacaḥ śrutvā
prahasya munipuṅgavaḥ |
pratyuvāca mahātmānaṃ
svāgataṃ tē mahāyaśaḥ || 7.65.5 ||

svamāśramamidaṃ saumya
rāghavāṇāṃ kulasya vai |
āsanam pādyamarghyaṃ ca
nirviśaṅkaḥ praticcha mē || 7.65.6 ||

pratigrhya tadā pūjāṃ
phalamūlaṃ ca bhōjanam |
bhakṣayāmāsa kākutstha -
str̥ptiṃ ca paramāṃ gataḥ || 7.65.7 ||

sa bhuktvā phalamūlaṃ ca
maharṣi tamuvāca ha |
pūrvā yajñavibhūtiyaṃ
kasyāśramasamīpataḥ || 7.65.8 ||

tat tasya bhāṣitaṃ śrutvā
vālmīkirvākyamabravīt |
śatrughna śṛṇu yasyēdaṃ
babhūvāyatanam purā || 7.65.9 ||

yuṣmākaṃ pūrvakō rājā
sudāsastasya bhūpatēḥ |

putrō vīrasahō nāma

vīryavānatidhārmikaḥ || 7.65.10 ||

sa bāla ēva saudāsō

mṛgayāmupacakramē |

cañcūryamāṇaṁ dadṛśē

sa śūrō rākṣasadvayam || 7.65.11 ||

śārdūlarūpiṇau ghōrau

mṛgān bahusahasraśaḥ |

bhakṣamāṇāvasantuṣṭau

paryāptiṁ naiva jagmatuḥ || 7.65.12 ||

sa tu tau rākṣasau dṛṣṭvā

nirmūgaṁ ca vanaṁ kṛtam |

krōdhēna mahatāviṣṭō

jaghānaikaṁ mahēṣuṇā || 7.65.13 ||

vinipātya tamēkaṁ tu

saudāsaḥ puruṣarṣabhaḥ |

vijvarō vigatāmarṣōṁ

hataṁ rakṣō hyudaikṣata || 7.65.14 ||

nirīkṣamāṇaṁ taṁ dṛṣṭvā

sahāyaṁ tasya rakṣasaḥ |

santāpamakarōd ghōraṁ

saudāsaṁ cēdamabravīt || 7.65.15 ||

yasmādanaparādhaṁ taṁ

sahāyaṁ mama jaghnivān |

tasmāt tavāpi pāpiṣṭha
pradāsyāmi pratikriyām || 7.65.16 ||

ēvamuktvā tu tad rakṣa -
statraivāntaradhīyata |
kālaparyāyayōgēna
rājā mitrasahō'bhavat || 7.65.17 ||

rājāpi yajatē yajña -
masyāśramasamīpataḥ |
aśvamēdhaṃ mahāyajñaṃ
taṃ vasiṣṭhō'pyapālayat || 7.65.18 ||

tatra yajñō mahānāsīd
bahuvarṣagaṇāyutaḥ |
samṛddhaḥ parayā lakṣyā
dēvayajñasamō'bhavat || 7.65.19 ||

athāvasānē yajñasya
pūrvavairamanusmaran |
vasiṣṭharūpī rājāna -
miti hōvāca rākṣasaḥ || 7.65.20 ||

adya yajñāvasānāntē
sāmiṣaṃ bhōjanaṃ mama |
dīyatāmatiśīghraṃ vai
nātra kāryā vicāraṇā || 7.65.21 ||

tacchrutvā vyāhṛtaṃ vākyam
rakṣasā brahmarūpiṇā |

sūdān saṃskārakuśalā -

nuvāca pṛthivīpatiḥ || 7.65.22 ||

haviṣyaṃ sāmīṣaṃ svādu

yathā bhavati bhōjanam |

tathā kuruta śīghraṃ vai

parituṣyēd yathā guruḥ || 7.65.23 ||

śāsanāt pāṛthivēndrasya

sūdaḥ sambhrāntamānasaḥ |

tacca rakṣaḥ punastatra

sūdavēṣamathākarōt || 7.65.24 ||

sa mānuṣamathō māsam

pāṛthivāya nyavēdayat |

idaṃ svādu haviṣyaṃ ca

sāmīṣaṃ cānnamāhṛtam || 7.65.25 ||

sa bhōjanaṃ vasiṣṭhāya

palyā sārdhamupāharat |

madayantyā naraśrēṣṭha

sāmīṣaṃ rakṣasā hṛtam || 7.65.26 ||

jñātvā tadāmiṣaṃ viprō

mānuṣaṃ bhājanaṃ gatam |

krōdhēna mahatāviṣṭō

vyāhartumupacakramē || 7.65.27 ||

yasmāt tvaṃ bhōjanaṃ rājan

mamaitad dātumicchasi |

tasmād bhōjanamētat tē
bhaviṣyati na saṁśayaḥ || 7.65.28 ||

tataḥ kruddhastu saudāsa -
stōyaṁ jagrāha pāṇinā |
vasiṣṭhaṁ śaptumārēbhē
bhāryā cainamavārayat || 7.65.29 ||

rājan prabhuryatō'smākaṁ
vasiṣṭhō bhagavānṛṣiḥ |
pratiśaptuṁ na śaktastvaṁ
dēvatulyaṁ purōdhasam || 7.65.30 ||

tataḥ krōdhamayaṁ tōyaṁ
tējōbalasamanvitam |
vyasarjayata dharmātmā
tataḥ pādau siṣēca ca || 7.65.31 ||

tēnāsyā rājñastau pādau
tadā kalmāṣatāṁ gatau |
tadāprabhṛti rājāsau
saudāsaḥ sumahāyaśāḥ || 7.65.32 ||

kalmāṣapādaḥ saṁvṛttaḥ
khyātaścaiva tathā nṛpaḥ |
sa rājā saha patnyā vai
praṇipatya muhurmuḥuḥ |
punarvasiṣṭhaṁ prōvāca
yaduktaṁ brahmarūpiṇā || 7.65.33 ||

tacchrutvā pārthivēndrasya
 rakṣasā vikṛtaṃ ca tat |
 punaḥ prōvāca rājānaṃ
 vasiṣṭhaḥ puruṣarṣabham || 7.65.34 ||

mayā rōṣaparītēna
 yadidaṃ vyāhṛtaṃ vacaḥ |
 naitacchakyaṃ vṛthā kartuṃ
 pradāsyāmi ca tē varam || 7.65.35 ||

kālō dvādaśavarṣāṇi
 śāpasyāntō bhaviṣyati |
 mat prasādācca rājēndra
 atītaṃ na smariṣyasi || 7.65.36 ||

ēvaṃ sa rājā taṃ śāpa -
 mupabhujyārisūdanaḥ |
 pratilēbhē punā rājyaṃ
 prajāścaivānvapālayat || 7.65.37 ||

tasya kalmāṣapādasya
 yajñasyāyatanaṃ śubham |
 āśramasya samīpē'sya
 yanmāṃ pṛcchasi rāghava || 7.65.38 ||

tasya tāṃ pārthivēndrasya
 kathāṃ śrutvā sudāruṇām |
 vivēśa parṇaśālāyāṃ
 maharṣimabhivādya ca || 7.65.39 ||

॥ *ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyē*
uttarakāṇḍē pañcaśaṣṭitamah sargaḥ ॥